

Одеський державний
економічний університет

ВІСНИК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Збірник наукових праць

№ 25

УДК 06:33С
В53
ББК 65.01(4УКР)

Збірник друкується за рішенням вченої ради Одеського державного економічного університету (протокол № 8 від 26.06.2007р.).

Зареєстрований Вищою атестаційною комісією України як фахове економічне видання (Бюлетень ВАК України, 1999 р., №6) та Державним комітетом інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України (свідоцтво серії КВ № 6448 від 21.08.2002 р.).

Редакційна колегія:

науковий керівник, головний редактор -
заступник головного редактора -
відповідальний редактор -

д.е.н., професор **Зверяков М.І.**
к.е.н., доцент **Ковальов А.І.**
д.е.н., професор **Редькін О.С.**

Члени редколегії:

д.е.н., проф. **Буркинський Б.В.**
д.е.н., проф. **Гречановська І.Г.**,
д.е.н., проф. **Кучеренко В.Р.**,
д.е.н., проф. **Осипов В.І.**,
д.е.н., проф. **Чернявський О.П.**,
к.е.н., проф. **Козлова Г.М.**,
к.е.н., доц. **Жданова Л.Л.**,
к.е.н., доц. **Никифорова В.Г.**,

д.е.н., проф. **Валуєв Б. І.**,
д.е.н., проф. **Діордіца С.Г.**,
д.е.н., проф. **Козак Ю.Г.**,
д.е.н., проф. **Семенов В.Ф.**,
д.е.н., проф. **Харічков С.К.**,
к.е.н., проф. **Підгорний А.З.**,
к.е.н., доц. **Кузнєцова Л.В.**,
к.е.н., доц. **Пронін О.І.**

У збірнику висвітленні загальнонаукові підходи до управління структурами промислово-фінансової інтеграції. Визначено та обґрунтовано шляхи удосконалення практики діяльності вітчизняних банківських установ. Систематизовано чинники інвестиційної привабливості для подальшого прибуткового функціонування господарських систем різних рівнів.

У збірнику розміщено статті наших колег – економістів з різних наукових, освітніх закладів та банківських установ України.

Погляди авторів щодо окремих положень статей можуть не співпадати з поглядами редакційної колегії.

Статті надруковано українською мовою.

Вісник соціально-економічних досліджень. Вип.25 /Одес.держ.екон.ун-т;
Редкол.: проф. Зверяков М.І., доц. Ковальов А.І., проф. Редькін О.С.,
проф. Валуєв Б.І., проф. Буркинський Б.В. та ін. – Одеса: ОДЕУ, 2007 – 410 с.

© ОДЕУ, 2007

ЗМІСТ

1. Андрєєва О.М. НАПРЯМКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ РЕСУРСНО-ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	7
2. Арутюнян Р.Р. ФІНАНСОВИЙ СУПЕРМАРКЕТ І ЙОГО РОЛЬ В АКТИВІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЕГІОНУ	14
3. Басюркіна Н.Й. МОДЕЛЮВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПЛОДООВОЧЕКОНСЕРВНОГО ВИРОБНИЦТВА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	21
4. Беспалов В.М., Беляєв Л.В. ДИНАМІЧНА МОДЕЛЬ ВИРОБНИЧО-ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	26
5. Біла Н.Г. ІНСТИТУЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИНКУ В УКРАЇНІ	32
6. Білоус І.В. СТРУКТУРИЗАЦІЯ РИНКУ КОРПОРАТИВНИХ ОБЛІГАЦІЙ УКРАЇНИ	39
7. Бондаренко П.В. БАНКІВСЬКИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ОСНОВА ОПТИМІЗАЦІЇ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ	44
8. Вітковська К.В. ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ПОБУДОВУ ТАБЛИЦЬ СМЕРТНОСТІ ЗА ПРИЧИНАМИ ДЛЯ ОКРЕМИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ.....	51
9. Воловенко Е.А. ЄДИНА ТРАНЗАКЦІЙНА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА З ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ	58
10. Владимир О.М. АНАЛІЗ СКЛАДУ УЧАСНИКІВ ВАЛЮТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОВІДНОСИН МІЖ НИМИ	64
11. Волохова М.П. ПОДАТКОВІ РЕЖИМИ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У РИНКОВИХ КРАЇНАХ СВІТУ	70
12. Волчек Р.М. ІДЕНТИФІКАЦІЯ СИЛЬНИХ ТА СЛАБКИХ СИГНАЛІВ ПРОЯВУ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	77
13. Гавриленко Н.В. РОЛЬ МАЛОГО БІЗНЕСУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДОСЛІДЖЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ БАЗИ	84
14. Гайдасенко О.М. ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РЕКРЕАЦІЙНИМИ ТЕРИТОРІЯМИ	91
15. Губерник А.О. КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБСЛУГОВУВАННЯ СПОЖИВАЧІВ НА РИНКУ ПЛАСТИКОВИХ ВІКОННИХ СИСТЕМ.....	98

РОЛЬ МАЛОГО БІЗНЕСУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДОСЛІДЖЕННЯ ЙОГО ФІНАНСОВОЇ БАЗИ

У статті проаналізовано наукові дослідження з питань формування фінансової бази малих підприємств. На базі цього аналізу надано пропозиції щодо напрямів розширення фінансової бази малих підприємств в Україні з огляду на необхідність забезпечення економічного зростання.

In the article it was performed the analysis of forming financial base of small business. Based on this analysis there was presented recommendations on the directions of financial base of small business of Ukraine considering the necessity to ensure economic growth.

Постановка проблеми. Ринкова трансформація економіки України вимагає теоретичного осмислення і наукового обґрунтування ролі і місця фінансових ресурсів у забезпеченні господарської діяльності ділових одиниць, зокрема підприємств малого бізнесу, які в умовах науково-технічної революції перетворилися на найбільш масову, динамічну та гнучку форму господарського життя. Саме у секторі малого підприємництва у розвинутих країнах створюється і функціонує чимала кількість національних ресурсів, яка є живильним середовищем для середнього і великого підприємництва та поступу національної економіки загалом. За роки ринкового реформування в окремих галузях вітчизняної економіки уже склався сектор малого підприємництва, який насичує ринок товарами і послугами, створює додаткові робочі місця. Проте, малий бізнес ще не став в Україні реальною базою для розвитку ринкової економіки, джерелом послаблення монополізму і посилення конкуренції. Розширення сектору малого бізнесу гальмують недостатня фінансова база його розвитку, недосконала державна політика щодо його підтримання, обмеження на окремі види діяльності, адміністративні перешкоди, несформована позитивна громадська думка щодо підприємницької діяльності тощо. Усе це актуалізує дослідження фінансових джерел розвитку підприємств малого бізнесу, його ролі і місця в стабілізації розвитку вітчизняної економіки.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Проблеми малого бізнесу не є новими для економічної науки. У вітчизняній та зарубіжній літературі їм присвячено чимало ґрунтовних праць, орієнтованих на вивчення окремих аспектів фінансових джерел розвитку підприємств малого бізнесу та глибини і форми державного підтримання цього сектора національної економіки. Теоретичну основу дослідження фінансової бази розвитку малого бізнесу становлять праці Ж. Б. Сея, Туган-Барановського й ін.

Наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. економічна наука приділяє значну увагу ролі, місцю та фінансовим джерелам розвитку малого бізнесу у перехідних економіках.

Серед вітчизняних дослідників цієї проблеми слід назвати В.Л.Андрущенка, В.М.Бородюка, В.М.Братішка, С.А.Буковинського, З.С.Варналія, О.Д.Василика, Б.Є.Кваснюка, Н.І.Костіної, В.І.Кравченка, М.І.Крупки, Ю.П.Лебединського, І.І.Лукінова, А.М.Мороза, М.І.Савлука, М.І.Сивульського, І.Г.Ткачук, В.М.Федосова, В.В.Шокуна, С.І.Юрія й ін.

Проблеми розвитку малого бізнесу розглянуті в роботах таких відомих науковців, як В.Б. Авер'янов, І.С. Варналій, Н.Д. Кожевитіна, М.Г. Лапуста й ін. Основна увага в роботах цих вчених зосереджена на розв'язанні проблем, пов'язаних з організаційними та правовими аспектами існування підприємств малого бізнесу, особливостями обліку та звітності. Проблеми обґрунтування фінансової бази малого підприємства в наукових дослідженнях приділено дуже мало уваги. Хоча, на думку багатьох авторів [1,с.20; 2,с.104; 3,с.152], суттєву роль у становленні малого бізнесу в Україні відіграє розв'язання проблеми фінансового забезпечення їх діяльності.

Розвиток малого бізнесу в перехідній економіці проаналізовано у низці дисертаційних досліджень, зокрема в дисертаціях Л. Воробйова, Н. Колесник, Н. Кубай, В. Лисюк, Т. Моряк, Н. Савки, М. Сорокіна, О. Чорнобай й ін.

Водночас не всі аспекти цієї складної і багатогранної проблеми з'ясовані та отримали належне обґрунтування, зокрема в умовах перехідної економіки. Багато положень є суперечливими і дискусійними.

Невирішені частки загальної проблеми. На сучасному етапі ринкової трансформації економіки України існує потреба подальшого дослідження розвитку підприємств малого бізнесу. На перший план при цьому виходять проблеми впливу та наслідків макроекономічної політики на фінансову базу розвитку дрібного бізнесу у перехідній економіці, узагальнення світового досвіду розширення фінансових ресурсів для розвитку підприємств малого бізнесу, взаємозв'язку фінансових джерел та інвестиційної діяльності цих підприємств, розроблення пропозицій і рекомендацій щодо розширення джерел фінансування малого бізнесу у вітчизняній економіці.

У вітчизняній економічній науці проблеми формування і використання ресурсів для розвитку підприємств малого бізнесу досліджені, на наш погляд, ще недостатньо. Зокрема потребують дослідження на макrorівні джерела фінансування і розвитку малого бізнесу, детально не проаналізовано вплив інституційного середовища на розвиток цих джерел у вітчизняній економіці.

Неналежно відбувається узагальнення досвіду формування фінансових ресурсів для розвитку малого бізнесу у країнах, що розпочали економічні перетворення дещо швидше. Водночас залишаються недостатньо вивченими окремі теоретичні аспекти проблеми.

Мета дослідження Метою дослідження є розробка теоретичних положень та практичних пропозицій щодо принципів і методів формування та використання фінансування підприємницьких структур сфери малого бізнесу в умовах трансформації економічної системи України.

Виклад основного матеріалу. При становленні ринкової системи господарювання в Україні посилюється підприємницька активність в усіх ділянках економіки. Важливим елементом виробничої структури стає малий бізнес.

Цей сектор економіки має власний внутрішній потенціал розвитку, здатність до виживання і адаптації у несприятливих економічних умовах. Тому роль його у подоланні кризи, підвищенні ефективності економіки, розв'язанні соціальних проблем важко переоцінити. За час ринкового реформування в Україні нагромаджено досвід малого бізнесу, увиразнилися його позитивні й негативні характеристики за національною специфікою. Проте дієвий механізм стимулювання і регулювання його розвитку ще не напрацьовано, особливо щодо фінансового забезпечення підприємництва. Це вимагає більш глибоких досліджень змісту малого бізнесу, його переваг, еволюції розвитку та визначення фінансових джерел пріоритетного прискорення.

Функціонування малого підприємництва в ринковій економіці не є відокремленим, оскільки, взаємодіючи з великим та середнім бізнесом, із державним сектором, воно є обов'язковим складником сучасної економічної системи.

Місце й роль малого бізнесу в національній економіці визначається тим, що він як особливий сектор ринкової економіки є основою дрібного виробництва, забезпечує швидко окупність витрат, свободу ринкового вибору, визначає темпи економічного розвитку, структуру та якісну характеристику ВВП, забезпечує насичення ринку товарами, послугами та додатковими робочими місцями, сприяє послабленню монополізму в економіці. В економіках розвинених країн малому бізнесу, за окремими показниками, належить значне, а іноді й провідне місце. Отже існує залежність між рівнем економічного розвитку країни й рівнем розвитку малих підприємств. У економічно розвиненішій країні зростає значення малих підприємств у структурі її економіки. Вагома роль малих підприємств визначає і важливі функції, які виконує цей сектор в економіці. Зокрема, діяльність малих підприємств спрямована на: задоволення суспільних потреб; збереження й ефективне використання виробничого й науково-технічного потенціалу; розвиток сфери торгівлі й послуг; формування конкурентного середовища; забезпечення зайнятості працездатного населення; прискорення науково-технічного прогресу; інтеграція різних видів діяльності; вирішення екологічних проблем.

Реалізація вказаних функцій особливо важлива у часі кризових умов економіки України, коли малі підприємства можуть узяти на себе основний тягар щодо наповнення товарами й послугами споживчого ринку, зменшенні зростаючого рівня безробіття, забезпеченні доходами працездатного населення і таким чином сприяти підвищенню платоспроможного попиту, стати вагомим джерелом наповнення бюджетів усіх рівнів і, насамкінець, бути відправним пунктом формування повноцінного ринкового середовища й економічного зростання. Однак такий бажаний розвиток сектора малого бізнесу в Україні наштовхується на безліч перешкод.

Термін “фінансова база” щоразу частіше зустрічається в економічній літературі, хоча офіційне трактування в економічних словниках поки що відсутнє. На наш погляд, фінансова база — це сукупність усіх потенційно можливих фінансових ресурсів, які можна витратити для інвестування у національну економіку. Фінансову базу можна аналізувати і на рівні національної економіки, і на рівні окремого сектору чи галузі економіки, а також окремого підприємства.

Фінансова база національної економіки — це сума усіх заощаджень, здійснених усіма економічними суб'єктами: домогосподарствами, діловими одиницями та державою. Основним заощадником в економіці є домогосподарства, які заощаджують відсотки свого використовованого доходу.

Як свідчить досвід розвинутих країн, домашні господарства часто виступають єдиним (і в усіх випадках — найбільшим) чистим продавцем грошових коштів на фінансовому ринку. У країнах із розвинутою ринковою економікою чверть національних заощаджень формується за рахунок домашніх господарств [4,с.7]. За їх рахунок задовольняють свої потреби в додаткових коштах усі інші сектори економіки — підприємства, центральні та місцеві органи влади, фінансові установи тощо, які виступають, як правило, чистими покупцями грошей.

Так домашні господарства США в 1989 р. надали фінансовому ринку 198,0 млрд. дол., а це на 70% більше, ніж позичали. Цих коштів було достатньо, щоб задовольнити чисті потреби таких секторів економіки, як підприємства і федеральний уряд та значну частину потреб місцевих органів влади [5,с13].

Незважаючи на те, що вклади населення на сьогодні не є головним джерелом коштів (22,7% від зобов'язань банків) [6,с.3], вони істотно можуть впливати на масштаби зростання фінансової бази господарюючих суб'єктів. «Кредити, що надаються комерційними банками суб'єктам господарювання України, перебувають у прямій залежності від вкладів населення в комерційних банках». Згідно з розрахунками Т. Клименко, «зі зростанням вкладів на 1 млн. грн. сума кредитів, що надаються банками, досягає в середньому 2910800 грн.» [7,с.37]. Зростання заощаджень населення є важливим, але не єдиним чинником підвищення ролі грошових коштів населення у формуванні ресурсної бази банків. Річ у тім, що населення спрямовує на фінансовий ринок не всі заощадження. У 1992-2000 рр. грошові заощадження населення були розміщені так: організовані заощадження — 28,2%, з них:

- вклади в банках і трастових операціях — 10,4%; придбання цінних паперів — 17,8%.
- неорганізовані заощадження — 71,8%, з них: придбання іноземної валюти — 51,7%;
- готівка — 20,1%.

Якщо проаналізувати розміщення заощаджень фізичних осіб у 2001 -2005 рр., то частка організованих заощаджень становила 20%, з них: вклади в банках — 19%; придбання цінних паперів — 0,7%; неорганізовані заощадження становили 80%, з них: придбання іноземної валюти — 42%, готівка — 38%.*

Таким чином організовані грошові заощадження населення України в 1992-2000 рр. у 2,5 рази, а у 2000-2005 рр. в 4 рази менше неорганізованих, що свідчить про значні потенційні можливості залучення грошових заощаджень населення у сферу раціонального використання — у фінансово-кредитні установи і на фінансові інвестиції.

Величину заощаджень домашніх господарств характеризують за допомогою показника, який називають «рівень особистих заощаджень», який є відношенням особистих заощаджень до валового внутрішнього продукту. Як показують дослідження, цей рівень є неоднаковим у різних країнах і залежить від використовуваного доходу. Ми розрізняємо фактичну і потенційну фінансову базу.

Потенційна фінансова база — максимальна сума всіх заощаджень, що є в можливому розпорядженні підприємств малого бізнесу. На нашу думку розрахунок потенційної (теоретичної) фінансової бази необхідний для визначення максимально можливої ефективності будь-якого підприємства.

Фактична (практична) фінансова база — сума заощаджень, що перебуває у національній фінансовій системі держави. За нормальних економічних умов фактична і потенційна фінансова база однакові.

Фінансова база підприємства — це сукупність усіх фінансових ресурсів, які використовуються у процесі заснування і функціонування підприємства. Відповідно до цих визначень фінансова база малого підприємства — це сукупність усіх фінансових ресурсів, які використовуються малим підприємством у його життєдіяльності. Отже фінансові ресурси є основними складниками фінансової бази.

На формування фінансової бази підприємства впливають чинники (див. рис. 1), які стосовно до господарського суб'єкта класифікуються на зовнішні й внутрішні, виробничі і ринкові.

* Розраховано автором за даними Держкомстату України

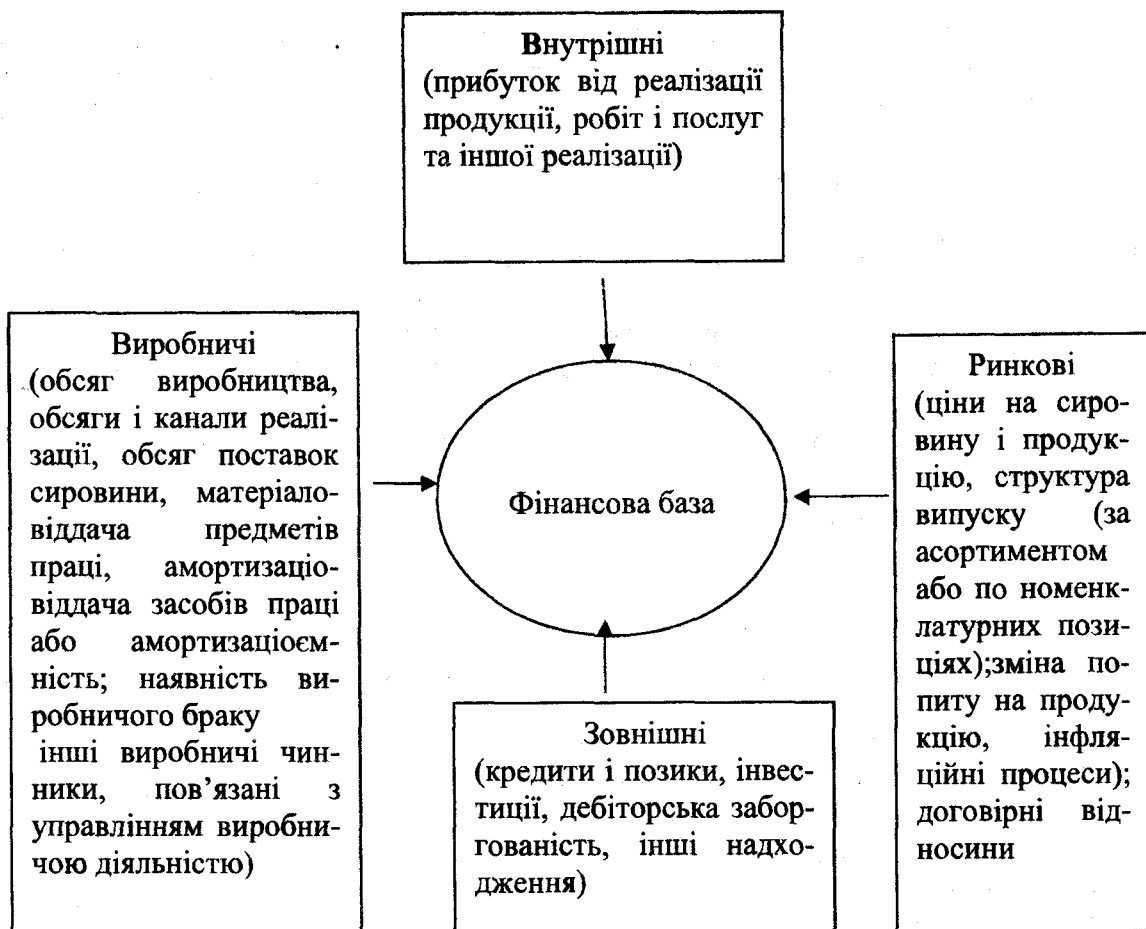

Рис. 1. Чинники впливу на фінансову базу малого підприємства

Залежно від забезпечення фінансовими ресурсами фінансова база є недостатньою, достатньою і надлишковою. Як показали дослідження, недостатній обсяг фінансової бази впливає на скорочення обсягів виробництва і унеможливує його розширення, знижує використання виробничих потужностей, впливає на недостатнє забезпечення сировиною і матеріалами. Належна фінансова база стабілізує обсяг виробництва і можливість його розширення, забезпечує високий рівень використання виробничих потужностей, забезпечує достатню наявність сировини. Надлишкова фінансова база заохочує до збільшення традиційних видів продукції, можливості розширення асортименту і освоєння виробництва нових її видів, повному використанні наявних виробничих потужностей і можливості їх розширення, повній забезпеченості традиційними видами сировини і можливості залучення нових сировинних матеріалів.

Введення до наукового обігу поняття “фінансові ресурси”, на нашу думку, дає змогу точніше визначити об’єкт фінансового прогнозування й балансових розрахунків, а за його допомогою обґрунтувати форми й методи впливу фінансів на увесь відтворювальний процес. Тут можна виявити взаємозумовлену залежність: фінанси, як сукупність економічних відносин знаходять своє безпосереднє визначення у фінансових ресурсах, формою руху яких є фонди. Отже процес створення фондів фінансових ресурсів є об’єктом фінансового прогнозування, балансових розрахунків і наукових досліджень. Місце й роль фінансових ресурсів у розширеному відтворенні можна чітко визначити

лише тоді, коли матимемо їхнє теоретичне обґрунтування. Слід зауважити, що й досі серед науковців нема єдиної думки щодо визначення фінансових ресурсів, їхнього змісту та методів впливу на ефективність господарювання.

В економічних словниках поняття “ресурси”, зазвичай, трактується як щось таке, що може бути використане (запаси, кошти тощо) на визначені цілі. Тому у випадку з фінансовими ресурсами, на нашу думку, мова повинна йти про всі грошові кошти. Основним критерієм, на нашу думку, враховуючи який позичені кошти слід віднести до складу фінансових ресурсів, є їхній вплив на фінансовий стан підприємства. Подамо механізм фінансової діяльності підприємства таким ланцюгом-схемою:

фінансові ресурси → витрати → доходи → фінансові результати → збільшення (зменшення) фінансових ресурсів

Використання позичених коштів збільшить витрати підприємства на суму коштів, сплачених за їхнє користування, а також змінить величину доходів. Залежно від того, чи переважатиме приріст величини доходів над приростом величини витрат, буде негативний або позитивний вплив на фінансовий стан підприємства.

Оскільки під фінансовими ресурсами ми розуміємо всі грошові кошти, що є в розпорядженні підприємства, то відбувається ототожнення понять “фінансові ресурси” і “фінансовий капітал”.

За умови, що фінансові ресурси — це власний і позичений (залучений) капітал, що використовується для фінансування активів, то визначальними елементами загальної величини фінансових ресурсів підприємства є:

- сума джерел власних засобів, які складаються зі статутного фонду, засобів фінансових резервів і нерозподіленого прибутку;
- розмір довгострокових і короткострокових кредитів банків;
- величина кредиторської заборгованості усіх видів.

Ми вважаємо, що термін “фінансові ресурси” і “фінансовий капітал” є тотожні і вибір залежить від зручності у користуванні. Хоча сам термін “капітал” різними дослідниками трактується по-різному і є значно ширшим. Він включає в себе накопичений шляхом заощаджень запас економічних благ у формі грошових засобів (фінансовий капітал) і капітальних товарів, залучений його власниками у виробничий процес як інвестиційний ресурс і чинник виробництва з метою отримання прибутку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підбиваючи підсумок, розкриємо основні ознаки фінансової бази малого підприємства. На нашу думку, економічна природа фінансової бази підприємств має такі основні ознаки.

По-перше, фінансова база підприємства за своєю економічною суттю відбиває процес створення, розподілу, використання і відтворення фінансових ресурсів як у масштабах окремого підприємства, так і всієї економічної системи держави. Ця ознака фінансової бази характеризує формування і використання як власних, так і позикових фінансових ресурсів підприємства в процесі фінансової діяльності суб'єкта господарювання.

По-друге, фінансова база підприємства застосовується в процесі формування основних і обігових активів. Без фінансової бази інші необхідні чинники виробництва (земля, праця, підприємницькі здібності), як свідчить реальна практика господарювання, дають незначний результат.

По-третє, фінансова база — це економічна база функціонування не лише окремого суб'єкта господарювання, а й об'єктивна умова розвитку держави і суспільства. Таким чином фінансова база формує необхідні умови для створення доданої вартості,

розподіл і перерозподіл якої забезпечує формування фінансових ресурсів на рівні суб'єкта підприємництва і держави.

По-четверте, фінансова база підприємства є джерелом формування добробуту як власників підприємницьких структур, так і найманих робітників, а через фінансову систему країни — усіх членів суспільства.

По-п'яте, фінансова база підприємства є найважливішою характеристикою рівня ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства, можливістю постійного нарощування обсягів капіталізації фінансових ресурсів.

По-шосте, фінансова база є головним мірилом ринкової вартості підприємства. Обсяги фінансової бази, сформованої з власних фінансових ресурсів, є відправною точкою для використання позикових фінансових коштів, підвищення надійності й інвестиційної привабливості підприємства, що формує базу оцінки його ринкової вартості.

По-сьоме, фінансова база є основою для створення і функціонування підприємств різних форм власності. Початкова фінансова база підприємства є необхідною для будь-якого підприємства, незалежно від галузі, регіону і форми підприємництва, створює стартові фінансово-економічні умови діяльності підприємницької структури.

В умовах перехідної економіки значення фінансової бази значно зростає, що визнається зміною системи фінансових відносин, яка існувала у командно-адміністративній економіці. Ці зміни пов'язані з новими принципами організації фінансової діяльності, характерними для економіки ринкового типу і є об'єктом для подальшого дослідження.

Література

1. Косіпецький В.О. Прибуток як фактор розвитку виробництва в умовах ринкової трансформації економіки України. — К.: Київський економічний університет, 1998.— 320 с.
2. Чумаченко Н.Г. и др. Концептуальные основы промышленной политики. — Донецк.: НАН Украины Институт экономики промышленности, 1994.— 104 с.
3. Малий бізнес України. Підприємці здатні відродити країну / Кожевітіна Н.В., Варницький І.С. та ін.— К.: ТОП, 1997.— 152 с.
4. Коваленко В.М. Інвестиційний потенціал домашніх господарств// Фінанси України.— 2001.— № 4.— С. 71-76.
5. Усоскин В.М. Современный коммерческий банк: Управление и операции.— М.: МПЦ “Вазар-Ферро”, 1994.— 320 с.
6. Солтис Я. Банки України сьогодні // Вісник НБУ.— 2004.— №7.— С.3-12.
7. Клименко Т. Кредитная деятельность банков Украины // Экономика Украины.— 2005.— №3.— С.35-39.
8. Статистичний щорічник України за 2005 рік / Держкомстат України за ред. Осауленко О.Г. — К.: Консультант, 2005. — 591с.